

Diskusjonsnotat til fylkesstyrene – arbeid overfor private videregående skoler

Hensikt med diskusjonsnotatet

Notatet skal bidra til en diskusjon om hvordan organisasjonen kan videreutvikle arbeidet med å rekruttere og beholde medlemmer og tillitsvalgte i private videregående skoler. Dette innebærer blant annet en diskusjon om rolle- og ansvarsfordelingen internt i fylkesstyret og mellom fylkesstyret og tilhørende lokallag, og at fylkes- og lokallagsstyrer utarbeider egne tiltak i tråd med dette.

Utgangspunktet er vår politikk i *Vi utdanner Norge* og [strategi for medlemskap og medlemsvekst for 2024-2027](#). Målet er at Utdanningsforbundet skal være det opplagte fagforeningsalternativet for lærere og ledere i private videregående skoler. Spørsmålene under er ment som støtte til diskusjon.

Spørsmål til diskusjon

Fylkesstyret skal sørge for å avklare ansvar og oppgaver med sine lokallag. Innad i fylkesstyret og på fylkeskontoret er det flere funksjoner som må trekkes inn i arbeidet, blant annet kontaktperson videregående opplæring og medlemsvekstkoordinatorene.

1. Hvordan arbeider dere i eget fylkeslag med å rekruttere og beholde medlemmer og tillitsvalgte i private videregående skoler? Hvilke suksessfaktorer og utfordringer har dere erfart?
2. Opplever dere å ha en tydelig ansvars- og oppgavefordeling internt i fylkesstyret og overfor deres lokallag? Hva skal til for å gjøre dette tydeligere?
3. Hva slags dialog har dere med medlemmer og tillitsvalgte i private videregående skoler? Hva er de opptatt av?
4. Hva skal til for å systematisere og forsterke innsatsen overfor private videregående skoler i deres fylkeslag? Hvilke konkrete grep kan dere ta?

Hva kjennetegner private videregående skoler i Utdanningsforbundet?

Private videregående skoler er svært forskjellige. Det er et sammensatt bilde av ulike skoler og kjeder. De eies av private aktører som enkeltpersoner, stiftelser eller organisasjoner. Skoletilbudene er naturlig nok også ulike og sammensatte. Det er også stor variasjon i hvor de private skolene er lokalisert.

Tariffmessig er bildet også sammensatt. Utdanningsforbundet har litt over 1000 medlemmer med registrert hovedansettelsesforhold på en privat videregående skole.

Om lag halvparten av Utdanningsforbundets 1000 medlemmer i private videregående skoler jobber ved en skole som har tariffavtale. De fleste av disse jobber ved en skole med standard tariffavtale.

Fylkestyrets ansvar og oppgaver:

- Sørge for å ha oversikt over private videregående skoler i eget fylke.
- Sørge for å ha oversikt over medlemmer og tillitsvalgte i private videregående skoler i fylket.
- Sørge for at lokallag i eget fylke med private videregående skoler har tilsvarende oversikter.

Vår politikk

Alle barn og unge i Norge skal ha et likeverdig skoletilbud. De fleste elever går på offentlig skole, mens en mindre andel går på privatskole, som er godkjent på ulike grunnlag som livssyn, pedagogisk retning, internasjonal retning eller særskilt tilrettelagt opplæring.

Utdanningsforbundet mener at utdanning er et offentlig ansvar, og offentlige midler til utdanning skal komme elevene til gode. Samtidig anerkjenner Utdanningsforbundet verdien av godkjente privatskoler som reguleres av det offentlige og som representerer et alternativt pedagogisk grunnlag eller blir drevet på et livssynsgrunnlag. Privatskoler skal være reelle alternativer til offentlig skole, ikke erstatte den. På denne måten representerer disse skolene et viktig mangfold i utdanningssektoren.

Utdanningsforbundet jobber for at ansatte i private skoler skal ha likeverdige lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår som ansatte i offentlige skoler. Vårt mål er at alle private skoler skal være omfattet av tariffavtaler, og gi rett til forhandlinger og medbestemmelse.

Reell medbestemmelse er en forutsetning for å få likeverdige forhold for våre medlemmer i private skoler. Utdanningsforbundet må være bevisst sin prinsipielle holdning, samtidig som vi vektlegger å være en profesjonell og tillitsbyggende aktør i samarbeid om skolenes virksomhet. For å lykkes i et slikt samarbeid må det jobbes for

innsyn og åpenhet i det daglige arbeidet, og vi må jobbe for at de private aktørene ikke bruker Utdanningsforbundets politikk som et hinder for samarbeid.

Finansieringen av privatskoler må være god og forutsigbar, og vi støtter ikke reduksjoner i tilskudd som kan true skolenes drift. En stabil tilskuddsmodell med bred politisk tilslutning er viktig. Utdanning skal primært være et offentlig ansvar, og offentlige midler til utdanning skal komme elevene til gode. Alle elever skal ha et utdanningstilbud av høy kvalitet, uavhengig av skolens eierform.

Mangfoldet privatskolene representerer er positivt, og skoler har mye å lære av hverandre. En balansert tilnærming som tar hensyn til både privatskolenes bidrag og behovet for et sterkt offentlig skoletilbud er nødvendig for å sikre et best mulig utdanningstilbud for alle elever.

Arbeid med tariff

I private videregående skoler uten tariffavtale, er det viktig at et eventuelt ønske om, og motivasjon for, å få på plass en tariffavtale på arbeidsplassen kommer fra medlemmene selv på arbeidsplassen.

Det betyr at fylkeskontorene og lokallagsstyrene har en viktig jobb å gjøre med medlemsdialogen inn mot de arbeidsplassene der Utdanningsforbundet har medlemmer, men som ikke har tariffavtale.

Ansvar og oppgaver i tilknytning til denne dialogen må fylkeskontorene og aktuelle lokallagsstyrer avklare seg imellom. Avklaringen skal sørge for at det jobbes målrettet og strategisk mot arbeidsplasser der Utdanningsforbundet har medlemmer, men som ikke har tariffavtale.

Målsettingen må være at alle private videregående skoler uten tariffavtale, men med medlemmer i Utdanningsforbundet, skal få en henvendelse fra organisasjonen med tanke på å igangsette prosesser mot arbeidsgiver for å få på plass tariffavtale. I denne sammenheng er besøk på arbeidsplassen fra fylkes- og/eller lokallagsstyre nødvendig. Medlemmene på arbeidsplassen må tidlig i prosessen informeres om hva en tariffavtale faktisk omfatter.

Fylkeskontorene og aktuelle lokallagsstyrer må også avklare seg imellom hvordan et felles kunnskapsgrunnlag om aktuelle arbeidsplasser kan framskaffes, og hvem som skal gjøre det. Aktuelle temaer i et slikt kunnskapsgrunnlag er:

Medlemsgrunnlaget: Har vi arbeidsplassstillitsvalgt i virksomheten? Hvor mange medlemmer er det der?

Eierstruktur: Hvem eier skolen? Er skolen organisert i en arbeidsgiverorganisasjon?

Økonomi: Hvordan er økonomien på skolen? Er skolen godkjent etter privatskoleloven og har rett til statsstøtte?

Diverse ordninger: Hvilke ordninger har den private skolen med tanke på arbeidstid, lønn, og andre sosiale bestemmelser?

Pensjon: Hvilken pensjonsordning følger arbeidsplassen?

Dersom skolene ikke er medlem av en arbeidsgiverorganisasjon kan man tilby standard tariffavtale for skoler som er godkjent etter privatskoleloven. Denne må underskrives av tillitsvalgte på fylkesnivået som er delegert denne fullmakten. Dersom det skal gjøres endringer i avtaleteksten, må sentralt nivå godkjenne endringene før signering.

Dersom en skole er medlem i arbeidsgiverorganisasjonen Virke, eller melder seg inn, må sentralt nivå i Utdanningsforbundet anmode om at tariffavtalen for Virke gjøres gjeldende for skolen.

Dette gjelder også for skoler som er medlem av Abelia. Ved disse skolene må også arbeidsplassstillitsvalgte (med bistand av fylkestyret) signere særavtaler om pensjon, sosiale rettigheter, tillitsvalgtes rett til permisjon med lønn og eventuelle avvik fra arbeidstid. Erfaringsmessig er dette et mer omstendelig arbeid der sentralt nivå bistår med veiledning og konkrete råd/tips.

Det arrangeres ett sentralt kurs årlig om fylkeslagenes oppfølging av private skoler. Fylkeslagene har ansvar for relevant skolering av tillitsvalgte på lokallags- og arbeidsplassnivå.

Fylkestyrets ansvar og oppgaver:

- Utforme strategier på hvordan fylkestyret skal jobbe med å få på plass tariffavtaler. Strategien må omfatte lokallagsstyrene som har private videregående skoler i sitt område.
- Diskutere med medlemsvekstkoordinatorerne hvordan de kan bidra med tanke på medlemskap og medlemsvekst. Både i eget fylkeslag og overfor aktuelle lokallag.
- Sørge for at arbeidsplassstillitsvalgte og tillitsvalgte i aktuelle lokallag får nødvendig skolering.